Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
L serija

2024/2146

2024 8 5

KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO REGLAMENTAS (ES) 2024/2146

2024 m. rugpjūčio 2 d.

dėl laikinų neatidėliotinų priemonių, kuriomis 2024 m. nukrypstama nuo tam tikrų Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1308/2013 ir Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2017/891 nuostatų, siekiant išspręsti dėl nepalankių meteorologinių reiškinių kilusias konkrečias vyno ir vaisių bei daržovių sektorių problemas

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas ir panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 922/72, (EEB) Nr. 234/79, (EB) Nr. 1037/2001 ir (EB) Nr. 1234/2007 ([1]), ypač į jo 221 straipsnio 1 dalį,

kadangi:

(1) 2023 m. rudenį, taip pat 2024 m. žiemą ir pavasarį ilgai trukusi sausra toliau nokiojo vyno sektorių, visų pirma Pietų Italijoje ir Ispanijoje. Dėl pernelyg didelio ir ilgalaikio kritulių kiekio 2024 m. pavasarį kituose gamybos regionuose, visų pirma Šiaurės Italijoje ir Prancūzijoje, vynuogių augintojai negalėjo laiku atlikti tam tikrų darbų. Su šiais išskirtiniais sunkumais susidūrė atitinkamuose regionuose įsikūrę vynuogių augintojai. Ispanija, Italija ir Prancūzija pranešė Komisijai apie šią padėtį ir paprašė jos imtis tinkamų priemonių dėl leidimų sodinti vynmedžius, kurių galiojimas baigiasi 2024 m. Nuo šių ekstremalių panašaus poveikio reiškinių nukentėjo ir savo labiausiai paveiktus vyno gamybos regionus galėjo nustatyti ir kitos valstybės narės;

(2) visų pirma, išskirtinė sausra ir pernelyg didelis bendras kritulių kiekis sutrukdė vynuogių augintojams vynuogynuose atlikti paprastai rudens, žiemos ir pavasario laikotarpiais atliekamus darbus, pavyzdžiui, išvalyti ir paruošti dirvožemį, pasodinti naujus vynmedžius arba įskiepyti juos. Regionuose, nukentėjusiuose nuo išskirtinės sausros ar per didelio kritulių kiekio, tokios veiklos negalima vykdyti dėl dirvožemio sausumo ir ypač nepalankių sąlygų auginti naujus sodinius arba dėl to, kad esant per dideliam kritulių kiekiui neįmanoma patekti į sklypus ir įdirbti dirvožemį;

(3) Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 62 straipsnio 3 dalies pirmoje pastraipoje nustatyta, kad leidimai sodinti ir atsodinti vynmedžius galioja trejus metus nuo jų išdavimo dienos. To reglamento 68 straipsnio 2 dalies pirmoje pastraipoje nustatyta, kad leidimai, išduoti pakeitus sodinimo teises, galioja tokį patį laikotarpį kaip ir pirminės sodinimo teisės. Kiekvieno išduoto leidimo galiojimo laikotarpiu vynuogių augintojai paprastai priima sprendimus dėl vynmedžių rūšių ir dėl vyno rūšių, ketinamų gaminti iš naujuose vynuogynuose užaugintų vynuogių, taip pat rudenį ar žiemą paruošia dirvą ir apsirūpina naujais vynmedžiais, kurie sodinami pavasarį, nes pavasaris yra sodinti tinkamiausias metų laikas;

(4) dėl nepalankių meteorologinių reiškinių vynuogių augintojai, turintys leidimus sodinti, kurie turi būti naudojami sausros arba per didelio kritulių kiekio paveiktuose regionuose ir kurių galiojimo laikas baigiasi 2024 m., negalėjo pasinaudoti šiais leidimais paskutiniųjų jų galiojimo metų pavasarį, kaip buvo planuota. Kadangi neįmanoma numatyti, kiek ilgai tęsis tokie nepalankūs meteorologiniai reiškiniai ir jų padariniai, neaišku, ar šie vynuogių augintojai galės pasinaudoti leidimais sodinti per atitinkamus galiojimo laikotarpius. Vynuogių augintojams tektų sodinti vynmedžius karštuoju metų laiku, t. y. mažiau tinkamu auginimo ciklo metu, sudėtingomis sąlygomis ir patiriant papildomų išlaidų, kai vyno sektorius ir taip kenčia nuo nepalankių rinkos sąlygų;

([1]) OL L 347, 2013 12 20, p. 671, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj.

(5) todėl, siekiant išvengti dar vieno leidimo sodinti vynmedžius praradimo arba staigaus sąlygų, kuriomis vynmedžiai turėtų būti sodinami regionuose, kuriuos valstybės narės turi pripažinti 2024 m. nukentėjusiais nuo sausros ar per didelio kritulių kiekio, pablogėjimo, būtina nedelsiant leisti vieniems metams pratęsti leidimų sodinti ir atsodinti vynmedžius, kurių galiojimas baigiasi 2024 m., galiojimą sausros ar pernelyg didelio kritulių kiekio paveiktuose regionuose;

(6) todėl pagal Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 64 straipsnį, 66 straipsnį arba 68 straipsnio 1 dalį išduotų leidimų sodinti ir atsodinti vynmedžius, kurių galiojimas baigiasi 2024 m. ir kurie turi būti naudojami regionuose, kuriuos valstybės narės nustatė kaip 2024 m. pavasarį paveiktus sausros ar per didelio kritulių kiekio, galiojimas turėtų būti pratęstas dar 12 mėnesių nuo jų dabartinės galiojimo pabaigos datos 2024 m., kad atitinkami vynuogių augintojai galėtų sodinti vynmedžius 2025 m.;

(7) atsižvelgiant į tuos sunkumus, nuo sausros ar per didelio kritulių kiekio nukentėjusių regionų vynuogių augintojams taip pat turėtų būti leidžiama atsisakyti leidimo sodinti ir atsodinti vynmedžius, kurio galiojimas baigiasi 2024 m., netaikant Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 62 straipsnio 3 dalyje nurodytos administracinės nuobaudos, jei jie nenori plėsti savo vynuogynų ploto;

(8) dėl 2024 m. pavasarį kelių valstybių narių regionuose pasireiškusių itin nepalankių meteorologinių reiškinių buvo padaryta labai didelė žala vaisių ir daržovių produkcijai. 2024 m. balandžio mėn. stiprios šalnos užklupo Austriją ir Čekiją, o 2024 m. balandžio mėn. nuo stiprių šalnų ir gegužės mėn. nuo didelės krušos nukentėjo Lenkija: tai padarė žalą dideliam plotui bei didelei daliai nacionalinės produkcijos. Nepalankūs meteorologiniai reiškiniai 2024 m. pavasarį didelį poveikį padarė ir vaisių bei daržovių produkcijai kituose Sąjungos gamybos regionuose;

(9) siekiant atsižvelgti į 2024 m. balandžio mėn. šalnų ir 2024 m. gegužės mėn. krušos poveikį, Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) 2024/2030 ([2]) numatyta skubi finansinė parama nuo nepalankių klimato reiškinių Austrijoje, Čekijoje ir Lenkijoje nukentėjusiems vaisių bei daržovių ir vyno sektoriaus gamintojams. Tačiau ta finansinė parama skiriama nukentėjusiems gamintojams, o dėl nepalankių meteorologinių reiškinių su platesnio masto problemomis susidūrė ir pripažintos vaisių ir daržovių sektoriaus gamintojų organizacijos;

(10) atsižvelgiant į šiuos itin nepalankius meteorologinius reiškinius, daugelis pripažintų vaisių ir daržovių sektoriaus gamintojų organizacijų ir gamintojų organizacijų asociacijų, kurios savo pagrindinę veiklą vykdo nukentėjusiuose regionuose, patiria savo narių gamintojų produkcijos sumažėjimą. Siekiant pašalinti tokio produkcijos sumažėjimo pasekmes ir sušvelninti jo poveikį jų pripažinimo statusui ir galimam išmokų jų vykdomoms veiklos programoms mokėjimo sustabdymui, paveiktuose regionuose esančioms gamintojų organizacijoms 2024 m. turėtų būti netaikomos Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2017/891 ([3]) 11 straipsnio 2 dalies nuostatos dėl įpareigojimo, kad gamintojų organizacijai ar gamintojų organizacijų asociacijai nepriklausančių gamintojų parduodamų produktų ekonominė vertė būtų mažesnė už gamintojų organizacijos arba gamintojų organizacijų asociacijos parduodamos produkcijos vertę;

(11) pirmiau aprašytų itin nepalankių meteorologinių reiškinių vyno ir vaisių bei daržovių sektoriuose pasekmės nelaikomos rinkos sutrikdymu, apibrėžtu Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 219 straipsnyje. Iš tiesų tiesioginis minėtų meteorologinių reiškinių poveikis yra, viena vertus, negalėjimas vykdyti planinių vynmedžių sodinimo darbų ir, kita vertus, drastiškas gamintojų organizacijų veiklos, vykdomos kartu su savo nariais gamintojais, vertės sumažėjimas. Nė vienas iš šių dviejų atvejų nelaikomas rinkos sutrikdymu. Šie atvejai taip pat nėra gyvūnų ar augalų ligų ar vartotojų pasitikėjimo krizės padarinys, kuriam taikomas to reglamento 220 straipsnis. Situacijos, kurioms šiuo reglamentu ieškoma sprendimo, yra konkrečios problemos, kaip apibrėžta Reglamento (ES)

([2]) 2024 m. liepos 23 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2024/2030, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1308/2013 skiriama skubi finansinė parama vaisių bei daržovių ir vyno sektoriams, nukentėjusiems nuo nepalankių klimato reiškinių Austrijoje, Čekijoje ir Lenkijoje (OL L, 2024/2030, 2024 7 24, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2024/2030/oj).

([3]) 2017 m. kovo 13 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2017/891, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1308/2013 papildomas nuostatomis dėl vaisių bei daržovių ir perdirbtų vaisių bei daržovių sektorių, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1306/2013 papildomas nuostatomis dėl tuose sektoriuose taikytinų nuobaudų ir iš dalies keičiamas Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 543/2011 (OL L 138, 2017 5 25, p. 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2017/891/oj).

Nr. 1308/2013 221 straipsnyje, kurių negalima išspręsti priemonėmis, taikomomis pagal to reglamento 219 arba 220 straipsnį;

(12) atsižvelgiant į 2024 m. pavasario itin nepalankių meteorologinių reiškinių mastą ir tam tikrų regionų vyno sektoriaus rinkoje vyraujantį netikrumą, tuos sunkumus būtina sumažinti nukrypstant tik tiek, kiek tai tikrai būtina, ir tik 2024 m. nuo tam tikrų Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 ir Deleguotojo reglamento (ES) 2017/891 nuostatų, taikomų naujiems leidimams sodinti vynmedžius, kurių galiojimas baigiasi 2024 m., ir šio reglamento įsigaliojimo metu galiojantiems ir dar nepanaudotiems leidimams atsodinti vynmedžius vyno sektoriuje ir pripažintoms vaisių ir daržovių sektoriaus gamintojų organizacijoms paveiktuose regionuose;

(13) valstybės narės turėtų pateikti Komisijai informaciją apie šio reglamento įgyvendinimą, kad Sąjunga galėtų stebėti jame nustatytų priemonių veiksmingumą;

(14) atsižvelgiant į būtinybę imtis neatidėliotinų veiksmų, šis reglamentas turėtų įsigalioti jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną;

(15) šiame reglamente nustatytos priemonės atitinka Bendro žemės ūkio rinkų organizavimo komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Laikinos nuo Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 nukrypti leidžiančios nuostatos, susijusios su leidimais sodinti vynmedžius

1. Valstybės narės nustato jų teritorijoje esančius vyno gamybos regionus, kurie 2024 m. žiemą ir pavasarį nukentėjo nuo didelės sausros ar per didelio kritulių kiekio tiek, kad vynuogių augintojai tais sezonais negalėjo atlikti būtinų darbų, susijusių su vynmedžių sodinimu.

2. Nukrypstant nuo Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 62 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos pirmo sakinio ir 68 straipsnio 2 dalies, pagal to reglamento 64 ar 66 straipsnį arba 68 straipsnio 1 dalį išduoti leidimai sodinti ir atsodinti, kurių galiojimas baigiasi 2024 m. ir kurie bus naudojami šio straipsnio 1 dalyje nurodytuose regionuose, nustoja galioti praėjus 12 mėnesių nuo pradinės jų galiojimo pabaigos datos.

3. Nukrypstant nuo Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 62 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos antro sakinio, vynuogių augintojams, turintiems leidimus sodinti ir atsodinti, kurių galiojimas baigiasi 2024 m. ir kurie turi būti naudojami šio straipsnio 1 dalyje nurodytuose regionuose, tačiau tais leidimais nepasinaudojantiems, administracinės nuobaudos netaikomos su sąlyga, kad jie iki 2024 m. gruodžio 31 d. informuos kompetentingas institucijas, jog neketina naudotis savo leidimais ir nenori pasinaudoti šio straipsnio 1 arba 2 dalyje numatytu galiojimo pratęsimu.

2 straipsnis

Laikinai nuo Deleguotojo reglamento (ES) 2017/891 11 straipsnio 2 dalies nukrypti leidžianti nuostata

Nukrypstant nuo Deleguotojo reglamento (ES) 2017/891 11 straipsnio 2 dalies, 2024 m. apribojimas, pagal kurį gamintojų organizacija gali parduoti gamintojų organizacijai ar gamintojų organizacijų asociacijai nepriklausančių gamintojų produktus, kai tos veiklos ekonominė vertė yra mažesnė už parduodamos produkcijos vertę, netaikomas gamintojų organizacijoms, kurios nukentėjo nuo 2024 m. pavasario nepalankių meteorologinių reiškinių.

3 straipsnis

Pranešimai

1. Ne vėliau kaip 2025 m. kovo 31 d. valstybės narės praneša Komisijai, ar jos įgyvendino 1 straipsnyje numatytas nukrypti leidžiančias nuostatas vyno sektoriuje, ir prireikus pateikia šią informaciją:

a) nurodo regionus, kuriuose taikomos 1 straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytos nukrypti leidžiančios nuostatos;

b) nurodo plotą, dėl kurio išduoti leidimai sodinti ir atsodinti vynmedžius, kurių galiojimas buvo pratęstas 12 mėnesių taikant 1 straipsnio 2 dalį;

c) nurodo plotą, dėl kurio išduoti leidimai sodinti ir atsodinti vynmedžius nustojo galioti 2024 m. ir juos turintis vynuogių augintojas atsisakė pasinaudoti jų galiojimo pratęsimu pagal 1 straipsnio 3 dalį.

2. Ne vėliau kaip 2025 m. kovo 31 d. valstybės narės praneša Komisijai, ar jos įgyvendino 2 straipsnyje numatytą nukrypti leidžiančią nuostatą vaisių ir daržovių sektoriuje, ir prireikus pateikia šią informaciją:

a) nurodo regionus, kuriuose taikoma 2 straipsnyje nurodyta nukrypti leidžianti nuostata;

b) nurodo pripažintų gamintojų organizacijų, taikančių 2 straipsnyje nurodytas nukrypti leidžiančias nuostatas, skaičių.

3. Šiame straipsnyje nurodyti pranešimai Komisijai teikiami pagal Komisijos deleguotąjį reglamentą (ES) 2017/1183 ([4]).

4 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną.

Jis taikomas iki 2025 m. rugpjūčio 5 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2024 m. rugpjūčio 2 d.

Komisijos vardu
Pirmininkė
Ursula VON DER LEYEN

([4]) 2017 m. balandžio 20 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2017/1183 dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamentų (ES) Nr. 1307/2013 ir (ES) Nr. 1308/2013 papildymo, susijusio su informacijos ir dokumentų teikimu Komisijai (OL L 171, 2017 7 4, p. 100, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2017/1183/oj).